КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра гуманітарної освіти

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації учителів німецької мови

«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В НУШ: ІННОВАЦІЇ, КОМУНІКАЦІЯ, ІНСТРУМЕНТИ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти

(протокол № 9 від 18.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6-2 від 01.10.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Молодов Д.В., старший викладач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Музичук Н.В., старший викладач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Третяк Н.В., методистка кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

Напрям підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання німецької мови в Новій українській школі; розвиток мовно-комунікативної, предметно-методичної, інформаційно-цифрової, інноваційної та громадянської компетентностей учителя; опанування сучасних технологій навчання, оцінювання, гейміфікації та використання штучного інтелекту.

Розроблено на основі типової програми: типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (укладачі: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, Державна установа «Український інститут розвитку освіти», Інститут педагогіки НАПН України, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, учасники робочої групи, склад якої затверджено наказом ІМЗО від 18.02.2022 № 15), а також типова програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності (затверджено 3 червня 2026 р., наказ № 871), загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) та сучасних підходів до іншомовної освіти.

Термін дії програми: з 10.01.2027 до 10.01.2032 року.

Рецензенти:

Левицька Христина, вчитель-методист вищої категорії Львівської української гуманітарної гімназії ім. Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови;

Проць Вікторія, вчитель-методист вищої категорії Ліцею №5 імені Кокорудзів ЛМР.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розроблення програми зумовлена необхідністю оновлення методичного інструментарію вчителів німецької мови відповідно до вимог Нової української школи, Державного стандарту базової середньої освіти, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та сучасних тенденцій цифровізації освіти. Програма спрямована на вдосконалення вмінь учителя проєктувати сучасний урок німецької мови, використовувати лінгводидактичне тестування, ігрові технології, цифрові ресурси й інструменти штучного інтелекту, а також формувати в учнів комунікативну компетентність, українську національну та громадянську ідентичність.

Цільова група: учителі німецької мови закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти.

Обсяг: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів німецької мови, опанування сучасних технологій та інноваційних інструментів навчання німецької мови, оцінювання результатів навчання, ефективний розвиток комунікативної компетентності учнів відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- удосконалити вміння стратегічно формулювати цілі сучасного уроку німецької мови та планувати його структуру з урахуванням освітніх втрат, вікових особливостей і навчальних потреб учнів;

- поглибити розуміння принципів лінгводидактичного тестування, вимог до якості тестових завдань і європейських підходів до оцінювання іншомовних умінь;

- розвинути здатність використовувати гейміфікацію, лінгвістичні, кооперативні та імпровізаційні ігри для підвищення мотивації й розвитку комунікації учнів;

• підвищити готовність педагогів до доцільного, етичного й безпечного використання цифрових ресурсів, нейромереж та інструментів штучного інтелекту для створення навчальних матеріалів;

• удосконалити вміння інтегрувати в освітній процес зміст, спрямований на формування української національної та громадянської ідентичності учнів.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

• **А1. Мовно-комунікативна**, через здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів, забезпечувати навчання німецької мови в різних комунікативних ситуаціях, підтримувати усне та письмове мовлення учнів.

• **А2. Предметно-методична**, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів, формулювати цілі уроку, добирати ефективні методики, тестові завдання, ігрові технології та засоби навчання.

• **Б2. Психологічна та комунікативна взаємодія**, через здатність організовувати педагогічну комунікацію, групову взаємодію, кооперативну діяльність і розвивати культуру мовленнєвої поведінки учнів.

• **А3, Д1. Інноваційна та інформаційно-цифрова**, через здатність використовувати цифрові ресурси, онлайн-сервіси, нейромережі й інструменти штучного інтелекту для створення матеріалів, персоналізації навчання та оцінювання.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухач/слухачка:

- проєктує сучасний урок німецької мови відповідно до принципів НУШ, комунікативного й діяльнісного підходів, з урахуванням освітніх потреб учнів та формування національної і громадянської ідентичності;
- розробляє комунікативні, інтерактивні та ігрові завдання для розвитку мовленнєвих умінь учнів і підвищення їхньої навчальної мотивації;
- створює та застосовує тестові завдання для оцінювання іншомовних знань, умінь і навичок відповідно до сучасних вимог і принципів лінгводидактичного тестування;

- використовує цифрові ресурси та інструменти штучного інтелекту для створення й адаптації навчальних матеріалів, завдань і мультимедійного контенту для уроків німецької мови.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання знань слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. Оцінювання вербальне.

Курс зараховується за умови відвідування не менше 50% авдиторних занять та виконання 2 модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи передбачають перевірку рівня засвоєння теоретичних положень і практичних умінь, набутих під час навчання, зокрема щодо проєктування сучасного уроку німецької мови, розроблення тестових та ігрових завдань, а також педагогічно доцільного використання цифрових ресурсів і штучного інтелекту.

Особливості реалізації програми: очно-дистанційна форма навчання, курс передбачає практичну діяльність, виконання завдань у цифровому середовищі, самостійну роботу та підсумкову рефлексію.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин за умови відвідування не менше 50% від загальної кількості та виконання 2-х модульних робіт.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з інтеграційно-мотиваційного заняття, 5-ти модулів та вихідного опитування.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують 2 модульні контрольні роботи. Оцінювання 2 модульних робіт здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 годин, з них: 9 год – лекційні заняття, 15 год – практична робота, 6 год – самостійна робота.

Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Інтеграційно-мотиваційне заняття					
Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.	-	1	-	-	1
Тема 0.2. Формування очікувань учасників.	-	1	-	-	1
Усього годин за заняттям	**-**	**2**	**-**	**-**	**2**
Модуль 1. Нестандартний урок іноземної мови					
Тема 1.1. Стратегічне формулювання цілей уроку німецької мови для ефективного розвитку комунікативної компетентності учнів.	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Розробка інтерактивних уроків німецької мови для підвищення мовленнєвої культури учнів.	-	2	2	-	4
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**2**	**-**	**6**
Модуль 2. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь					
Тема 2.1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти – основа стандартизації вимог до володіння іноземною мовою.	1	1	-	-	2
Тема 2.2. Тест і види тестів. Структура та вимоги до тестових завдань.	-	1	1	-	2
Усього годин за модулем	**1**	**2**	**1**	**-**	**4**

Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 3. Використання методу гейміфікації у викладанні німецької мови в 7–9 класах НУШ. Ігри як засіб розвитку комунікації					
Тема 3.1. Формування мотивації до навчання іноземних мов засобами ігрових технологій.	2	3	1	-	6
Усього годин за модулем	**2**	**3**	**1**	**-**	**6**
Модуль 4. Інноваційні технології у викладанні німецької мови: штучний інтелект та нейромережі					
Тема 4.1. Інструменти та ресурси для вивчення німецької мови з використанням ШІ.	2	-	-	-	2
Тема 4.2. Створення навчальних матеріалів із використанням ШІ.	-	3	1	-	4
Усього годин за модулем	**2**	**3**	**1**	**-**	**6**
Модуль 5. Формування української національної та громадянської ідентичності учнів					
Тема 5.1. Феномен ідентичності.	2	-	-	-	2
Тема 5.2. Формування в учнів національної та громадянської ідентичності в контексті сучасних полікультурних впливів: успішні практики.	-	1	1	-	2
Усього годин за модулем	**2**	**1**	**1**	**-**	**4**
Вихідне опитування. Підсумкова рефлексія та зворотний зв'язок.	-	2	-	-	2
Разом годин за навчальною програмою	**9**	**15**	**6**	**-**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ІНТЕГРАЦІЙНО-МОТИВАЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

(практичне, 2 години)

Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.

Презентація мети, завдань, структури, очікуваних результатів, правил взаємодії та критеріїв успішного завершення навчання на платформі ВЕКТОР.

Тема 0.2. Формування очікувань учасників.

Визначення професійних запитів і очікувань слухачів. Первинна самооцінка готовності до використання сучасних методик, тестування, гейміфікації та цифрових ресурсів у викладанні німецької мови.

МОДУЛЬ 1. НЕСТАНДАРТНИЙ УРОК ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

(лекція, 2 години; практичне, 2 години; самостійна робота, 2 години)

Тема 1.1. Стратегічне формулювання цілей уроку німецької мови для ефективного розвитку комунікативної компетентності учнів.

Підходи до планування сучасного уроку німецької мови (формальне й неформальне планування) в контексті освітніх втрат. Критерії формулювання цілей уроку в контексті розвитку комунікативної компетентності. Практична орієнтація цілей і зв'язок очікуваних результатів із навчальною діяльністю учнів.

Тема 1.2. Розробка інтерактивних уроків німецької мови для підвищення мовленнєвої культури учнів.

Ефективні інструменти планування уроку німецької мови. Особливості планування: контекст, розрахунок часу, очікувані труднощі, навчальні потреби учнів. Типові структури уроків щодо розвитку мовленнєвої культури. Проєктування фрагмента інтерактивного уроку.

МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ТЕСТУВАННЯ ІНШОМОВНИХ НАВИЧОК І ВМІНЬ

(лекція, 1 година; практичне, 2 години; самостійна робота, 1 година)

Тема 2.1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти – основа для стандартизації вимог до володіння іноземною мовою.

Мета і види лінгводидактичного тестування. Специфікація і процедура розроблення тесту. Основні підходи до оцінювання іншомовних умінь відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Інструкції до найпоширеніших типів тестових завдань.

Тема 2.2. Тест і види тестів. Структура та вимоги до тестових завдань.

Різні види тестів та сфери їх застосування. Структура тесту і тестового завдання. Вимоги до тестових завдань різних типів. Аналіз прикладів та розроблення власних тестових завдань для перевірки іншомовних навичок і вмінь.

МОДУЛЬ 3. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ГЕЙМІФІКАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 7–9 КЛАСАХ НУШ. ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАЦІЇ

(лекція, 2 години; практичне, 3 години; самостійна робота, 1 година)

Тема 3.1. Формування мотивації до навчання іноземних мов засобами ігрових технологій.

Ігрові завдання на уроках німецької мови як метод мотивації учнів до навчання та спосіб активізації пізнавальної діяльності. Лінгвістичні ігри та їхні види. Організація кооперативних ігор для співпраці та комунікації. Використання імпровізаційних завдань для розвитку швидкості реакції та спонтанного спілкування. Методика розроблення ігрових сценаріїв для уроків німецької мови. Аналіз результатів застосування ігрових технологій та порівняння традиційних й ігрових методів викладання.

МОДУЛЬ 4. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА НЕЙРОМЕРЕЖІ

(лекція, 2 години; практичне, 3 години; самостійна робота, 1 година)

Тема 4.1. Інструменти та ресурси для вивчення німецької мови з використанням ШІ.

Основи штучного інтелекту: поняття, історія та сфери застосування в освіті. Основні типи нейронних мереж. Онлайн-інструменти з ШІ для навчання німецької мови. Використання чат-ботів та віртуальних помічників у навчанні. Можливості, обмеження, етичні аспекти та академічна доброчесність під час роботи з інструментами штучного інтелекту.

Тема 4.2. Створення навчальних матеріалів із використанням ШІ.

Адаптивне навчання: концепція та приклади застосування. Нейромережі для створення візуального навчального контенту. Інструменти для створення навчальних аудіо- та відеоматеріалів. Використання ШІ для автоматичного створення тестів, вправ, діалогів, карток і креативних завдань. Критичне оцінювання якості згенерованого контенту та його адаптація до віку, рівня і потреб учнів.

МОДУЛЬ 5. ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УЧНІВ

(лекція, 2 години; практичне, 1 година; самостійна робота, 1 година)

Тема 5.1. Феномен ідентичності.

Поняття ідентичності та його визначення у науковій думці. Види ідентичності людини у XXI сторіччі. Сучасні форми ідентичності в Україні. Мова в системі чинників формування національної ідентичності. Шляхи збереження самобутності націй в епоху глобалізації. Українознавча й етнопедагогічна компетентності педагога.

Тема 5.2. Формування в учнів національної та громадянської ідентичності в контексті сучасних полікультурних впливів: успішні практики.

Особистісно орієнтована технологія формування національно-культурної ідентичності у підлітків. Організація позакласної діяльності з формування національної та громадянської ідентичності школярів. Взаємодія сім'ї і школи у формуванні національної та громадянської ідентичності учнів. Добір прикладів і навчальних ситуацій, які можуть бути інтегровані в уроки німецької мови.

ВИХІДНЕ ОПИТУВАННЯ

(практичне, 2 години)

Підсумкова рефлексія учасників щодо досягнення очікуваних результатів. Самооцінювання професійного поступу. Зворотний зв'язок про зміст, організацію та практичну цінність курсу. Узагальнення можливостей застосування розроблених матеріалів в освітньому процесі.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання знань слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

Оцінювання 2 модульних робіт здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано», без критеріїв оцінювання.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Основні ідеї та цінності Нової української школи в контексті іншомовної освіти.
2. Структура сучасного уроку німецької мови та критерії формулювання навчальних цілей.
3. Комунікативна спрямованість уроку та моделювання ситуацій, наближених до реального життя.
4. Лінгводидактичне тестування: мета, види, специфікація та параметри якості тестів.
5. Типи тестових завдань для перевірки іншомовних навичок і вмінь.
6. Гейміфікація як засіб підвищення мотивації до вивчення німецької мови.
7. Лінгвістичні, кооперативні та імпровізаційні ігри на уроках німецької мови.

8. Методика створення ігрових сценаріїв для учнів 7–9 класів НУШ.

9. Можливості та обмеження використання штучного інтелекту в навчанні іноземних мов.

10. Цифрові інструменти та нейромережі для створення текстового, візуального, аудіо- й відеоконтенту.

11. Етичні аспекти застосування ШІ та принципи академічної доброчесності.

12. Формування української національної та громадянської ідентичності учнів у навчальній і позакласній діяльності.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

2. Закон України «Про освіту». Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

3. Державний стандарт базової середньої освіти. Режим доступу : https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text

5. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі. Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-movno-literaturnoyi-osvitnoyi-galuzi-ukrayinska-mova-ukrayinska-ta-zarubizna-literaturai.pdf

6. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (CEFR): http://www.khotiv-nvk.edukit.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf

Основна література

1. Методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти.

2. Ендер С., Функ Р. DLL 02: Як вивчають німецьку мову як іноземну? Мюнхен: Klett-Langenscheidt, 2017.

3. Баллвег С., Драгетічі С., Кун Й. та ін. DLL 04: Завдання, вправи, інтеракція. Мюнхен: Klett-Langenscheidt, 2017.

4. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018.

5. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume. Council of Europe, 2020.

6. Сотникова С. І., Гоголєва Г. В. Німецька мова (7-й рік навчання): підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2024.

Додаткова література та цифрові ресурси

1. Deutsche Welle. *Deutsch lernen*. Режим доступу: learngerman.dw.com

2. Goethe-Institut. *Deutsch unterrichten*. Режим доступу: goethe.de/de/spr/unt.html

3. DUDEN Mentor. Режим доступу: mentor.duden.de

4. LanguageTool. Режим доступу: languagetool.org

5. Reverso Context. Режим доступу: context.reverso.net

6. DeepL Translator. Режим доступу: deepl.com/uk/translator

7. Forvo. Режим доступу: forvo.com

8. Speechling. Режим доступу: speechling.com